

Surun kohdattuina

SAVONLINNAN SEURAKUNTA

Enonkoski • Kerimäki • Punkaharju • Rantasalmi • Savonlinna • Savonranta • Sulkava

Surun kohdattua

Läheisen ihmisen kuolema pysäyttää. Sureva ihminen tarvitsee tukea. Kristillinen seurakunta tahtoo olla mukana auttamassa siunaten ihmiselämää Jumalan virvoittavalla sanalla ja rukouksella sen kaikissa vaiheissa, myös kuolemassa.

Jeesuksen lupauksen mukaan kuolema ei ole lopullinen loppu. Kasteessa kristitylle on lahjoitettu Jeesuksen ylösnousemuksessaan hankkima voitto kuolemasta. Kun uskomme häneen, pääsemme kerran iankaikkiseen elämään.

Kuolemaan ja hautajaisiin liittyvät järjestelyt saattavat tuntua raskailta. Ne voivat kuitenkin olla osa surutyötä, jonka kautta omaiset löytävät voimaa jatkaa eteenpäin. Tämä on Savonlinnan evankelis-luterilaisen seurakunnan toimittama opas hautaukseen liittyvien käytännön järjestelyjen helpottamiseksi.

Sisältö

- s. 3 Kuka hoitaa hautausjärjestelyt
- s. 4 Entä jos vainaja ei kuulunut kirkkoon?
  - s. 4 Lupa hautaamiseen -lomake
  - s. 4 Siunaustilaisuuden varaaminen
  - s. 4 Kuolemasta ilmoittaminen
  - s. 6 Hautapaikan varaaminen
  - s. 6 Sukuhauta
  - s.7 Uusi arkku- tai uurnahauta
  - s. 7 Mihin haudataan?
  - s. 8 Keskustelu papin kanssa
  - s. 8 Vainajan näyttö
  - s. 8 Kukkalaitteet
  - s. 8 Siunaustilaisuus
  - s. 10 Hautaussaatto
  - s. 11 Muistotilaisuus
- s. 12 Tuhkaus ja maahan kätkeminen
- s. 12 Haudan hallinta, hoito ja maksut
  - s. 12 Hautamuistomerkki
  - s. 13 Pakolliset kustannukset
  - s. 13 Varaton kuolinpesä
  - s. 13 Muita käytännönasioita
  - s. 14 Surutyö

Kuka hoitaa hautausjärjestelyt?

Hautausjärjestelyt ovat lähimpien omaisten tehtävä. Jollei vainaja ole eläessään toivonut tietyn henkilön huolehtivan hautausjärjestelyistä, voivat järjestelyistä huolehtia vainajan eloonjäänyt puoliso tai kuolinhetkellä vainajan kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa yhteisessä taloudessa jatkuvasti elänyt henkilö sekä lähimmät perilliset. Mikäli vainajalla ei ole lähiomaisia, hautajaisista vastaa kotikunnan sosiaalitoimi.

Kun tieto läheisen kuolemasta tulee, omaiset voivat ottaa yhteyttä:

a) Savonlinnan seurakunnan kirkkoherranvirastoon ma-pe klo 9–12 p. 015 576 800, Kirkkokatu 17, 57100 Savonlinna. Virastossa voi asioida myös ajanvarauksella ma-pe klo 12–15. Ajanvaraukset viraston aukioloaikoina. Seurakuntaamme kuuluu Savonlinnan kaupungin alueella toimiva Tuomiokirkkoseurakunta, Savonrannan kirkkopiiri sekä viisi kappeliseurakuntaa Kerimäki, Punkaharju, Enonkoski, Rantasalmi ja Sulkava. Kaikkien alueiden siunaustilaisuuksien varaukset hoidetaan kirkkoherranvirastossa. Yhteyttä voi ottaa myös suoraan kappeliseurakunnan pappeihin.

b) Valitsemaansa hautaustoimistoon ja valtuuttaa toimiston hoitamaan järjestelyt. Omaiset voivat hoitaa järjestelyt itse, jättää käytännön asiat kokonaan hautaustoimiston tehtäväksi tai ostaa osan palveluista hautaustoimistosta ja hoitaa osan itse.

Kuoleman kohdatessa papit ovat seurakuntalaisia varten. Heidän tehtäviinsä kuuluu surevien lohduttaminen ja vainajan siunaaminen viimeiselle matkalle. Papin ja omaisten tapaamisessa on tilaisuus puhua muustakin kuin käytännön asioista.

Entä jos vainaja ei kuulunut kirkkoon?

Kirkkoon kuulumaton vainaja voidaan siunata kirkollisin menoin, jos omaiset niin toivovat ja pappi toteaa, että kirkolliseen hautaan siunaamiseen on perusteita. Jos vainaja on selvästi ilmoittanut, ettei hän halua kristillistä hautausta, on toivetta kunnioitettava, eikä pappi toimita siunausta. Silloinkin itse hautaaminen voidaan tehdä seurakunnan hautausmaahan. Pääskylahden hautausmaalla on tunnuksettomien hautausmaa-alue, johon vainajat voidaan myös haudata.

Lupa hautaamiseen -lomake

Lupa hautaamiseen -lomake tulee toimittaa kirkkoherranvirastoon hyvissä ajoin ennen hautausta/siunausta. Mikäli vainaja on kuollut laitoksessa, kyseinen laitos vastaa lomakkeen kirjoittamisesta. Mikäli vainaja on kuollut kotona tai muualla, luvan saa poliisista kuolemansyyn toteamisen jälkeen. Lupa annetaan henkilölle, joka on ilmoittanut huolehtivansa vainajan hautaamisesta tai tuhkaamisesta tai sille, joka hautaamisesta tai tuhkaamisesta huolehtivan toimeksiannosta vastaa käytännönjärjestelyistä eli yleensä hautaustoimistolle. Lupa on oltava aina, myös silloin kun vainajaa ei siunata kirkollisin menoin.

Siunaustilaisuuden varaaminen

Kaikkien alueiden siunaustilaisuuksien varaus hoidetaan Savonlinnan kirkkoherranvirastossa. Omaiset voivat varata siunaustilaisuuden ja mahdollisen muistotilaisuuden itse kirkkoherranvirastosta ma-pe klo 9-12, Kirkkokatu 17, p. 015 576 800. Myös hautaustoimistoa voi pyytää olemaan yhteydessä seurakuntaan ja hoitamaan siunaustilaisuuden varaamiseen liittyvät käytännön järjestelyt.

Siunaukset ja hautaukset toimitetaan Savonlinnan seurakunnassa yleensä perjantaisin ja lauantaisin.

Vainajan siunaa tavallisimmin siunauspaikkakunnan pappi. Savonlinnan seurakunnassa Tuomiokirkkoseurakunnalla, kirkkopiirillä ja kaikilla kappeliseurakunnilla on omaa papistoa sekä omat tilat siunaustilaisuuden järjestämiseen. Omaiset voivat myös pyytää haluamansa papin jostain muualta. Tästä on sovittava erikseen siunaustilaisuutta varattaessa.

Kuolemasta ilmoittaminen

Kirkolliset ilmoitukset ja Seurakunta uutiset Seurakunta ilmoittaa vainajien nimet sanomalehtien kirkollisissa ilmoituksissa sekä Seurakunta uutiset-lehdessä. Mikäli omaiset eivät halua, että vainajan nimi ilmoitetaan, tulee asiasta kertoa siunaustilaisuutta varattaessa.

Rukous kirkossa Ajasta iäisyyteen siirtyneiden seurakunnan jäsenten nimet luetaan tavallisesti siunausta seuraavana sunnuntaina Savonlinnan tuomiokirkossa osana jumalanpalveluksen yleistä esirukousta. Samalla seurakunta rukoilee lohdutusta omaisille. Kappeliseurakunnissa ja kirkkopiirissä luetaan kussakin vain oman alueen vainajien nimet. Perinteinen tapa on, että omaiset osallistuvat tähän jumalanpalvelukseen ja voivat nousta hetkeksi seisomaan, kun heidän vainajansa nimi luetaan. Mikäli omaiset haluavat, että vainajan nimi mainitaan rukouksessa, tulee asiasta kertoa siunaustilaisuutta varattaessa.

Ilmoitus lehdessä Kuolinilmoituksen julkaiseminen paikkakunnan lehdessä on yleinen tapa mutta ei pakollista. Kuolinilmoitus voi toimia samalla kutsuna siunaus- ja muistotilaisuuteen, joiden paikat ja ajat on syytä ilmaista riittävän selvästi. Usein ilmoitus kuitenkin julkaistaan vasta siunauksen jälkeen, jolloin siihen voidaan liittää kiitos osanotosta.

Sanomakellot Perinteinen tapa ilmoittaa kuolemasta on ns. sanomakellot. Sanomakellot soitetaan pyydettyä tuomiokirkossa tai Pääskylahden kirkossa jonain klo 10–11 välisenä sopivana ajankohtana, ei kuitenkaan sunnuntaina. Enonkosken, Kerimäen, Punkaharjun, Rantasalmen ja Sulkavan kappeleissa ja Savonrannan kirkkopiirissä on omat tapansa sanomakellojen soitosta. Sanomakellojen soitto pyydetään hautausmaan hoitajalta tai suntiolta tai Talvisalon hautausmaan toimistosta. Pyyntöä voi jättää myös hautaustoimiston tehtäväksi.

Vuoden aikana siunattujen vainajien nimet luetaan seurakunnan pyhäinpäivän hartauksissa. Omaiset ovat lämpimästi tervetulleita muistamaan rakkaitaan. Tilaisuuksien ajankohdat löytyvät kirkollisista ilmoituksista ja osoitteesta savonlinnanseurakunta.fi lokakuun aikana.

Hautapaikan varaaminen

Hautapaikka voidaan varata ainoastaan kuolemantapauksen yhteydessä. Varaus tehdään seurakunnan hautausmaan toimistosta ma-pe klo 9–12, p. 015 576 8010, Kalmistontie 1, 57100 Savonlinna. Toimistossa voi asioida myös ajanvarauksella ma-pe klo 12–15. Ajanvarauksen toimiston aukioloaikoina

Ensimmäiseksi omaisten on päätettävä, halutaanko vainajalle arkku- vai uurnahautaus. Lisäksi selvitetään onko vainajalla mahdollisuus tulla haudatuksi sukuhautaan vai tarvitaanko uusi arkku- tai uurnahauta.

Jos vainaja halutaan haudata muualle kuin Savonlinnan seurakunnan hautausmaille, esimerkiksi hänen synnyinpaikkakunnallaan olevaan hautaan, haudasta on sovittava kyseisen seurakunnan kanssa.

Sotiemme veteraanit ja heidän puolisonsa, riippumatta uskontokunnasta tai asuinpaikasta, saavat Savonlinnan seurakunnan hautausmailta maksuttoman hautapaikan eikä seurakunta peri hautauskuluja (srk:n laskuttamat kulut). Tämä edellyttää, että veteraanilla on ns. rintamamiestunnus. Jos veteraanin haudasta tehdään seurakunnan hautainhoitorahaston kanssa hoitosopimus, haudan hoidosta peritään normaali maksu.

Sukuhauta

Sukuhauta on jo käytössä olevaa hautapaikka. Sillä on haltija, joka on tavallisesti jo haudatun vainajan puoliso tai muu perimysjärjestyksessä lähin omainen. Uusi vainaja voidaan haudata sukuhautaan, jos hän on jo haudatun sukua suoraan alenevassa tai ylenevässä polvessa tai hautaamiseen on lupa haudan haltijalta.

Hautapaikkaa varattaessa on ilmoitettava hautapaikan haltija ja tarvittaessa osoitettava, että hautapaikan käyttöön on hänen lupansa. Tarkempia tietoja sukuhaudan käytöstä saa hautausmaan toimistosta, ma-pe klo 9–12, puh. 015 576 8010, Kalmistontie 1 (kaikkien hautausmaiden, myös kappelien ja kirkkopiirin, hautausmaiden hallinto- ja rekisteriasiat) tai taloustoimistosta ma-pe klo 9–12 p. 044 776 8078, Kirkkokatu 17.

Hautapaikan haltijan tulee huolehtia haudan peruskunnosta kirkkolain edellyttämällä tavalla, joko itse hoitamalla tai antamalla hauta seurakunnan hoitoon. Kirkkovaltuuston vahvistama hautausmaiden ohjesääntö sekä hautojen hoidon hinnasto on saatavissa hautausmaan toimistosta tai seurakunnan taloustoimistosta, kappeleiden ja kirkkopiirin seurakuntatoimistoista sekä osoitteessa savonlinnanseurakunta.fi

Uusi arkku- tai uurnahauta

Ellei käytettävissä ole sukuhautaa, on lunastettava uusi arkku- tai uurnahauta. Jos tarvitaan uutta hautaa, hautausmaan henkilökunta etsii yhdessä omaisten kanssa hautakartoista ja tarvittaessa hautausmaalla kävelemällä soveliaan paikan. Tästä sovitaan paikallisten hautausmaan hoitajien kanssa.

Uudet arkkuhaudat Savonlinnan hautausmailla uuden arkkuhaudan lunastamisesta peritään maksu. Hinnaston saa seurakunnan taloustoimistosta, Talvisalon hautausmaan toimistosta tai osoitteesta savonlinnanseurakunta.fi

Uurnahauta Kaikilla seurakunnan hautausmailla vainajan tuhka voidaan kätkeä sukuhautaan. Talvisalon, Pääskylahden, Enonkosken, Kerimäen, Savonrannan, Punkaharjun ja Rantasalmen hautausmaalla on erillinen urna-alue, josta kuolemantapauksen yhteydessä voi varata paikan urnalle ja pienelle hautakivelle. Kyseisillä hautausmailla on myös muistolehtoalueet, joihin urna tai tuhka ilman urnaa on mahdollista kätkeä ilman erillistä hautapaikkaa. Rantasalmella muistolehtoon voi kätkeä vain tuhkan ilman urnaa. Vainajaa koskeva muistolaatta kiinnitetään tilauksesta muistolehdon vieressä olevaan muistomerkkiin. Muistolaatasta ja sen kiinnittämisestä vastaa seurakunta. Sulkavan uudella hautausmaalla on muistolehtoalue ja muistomerkki, johon muistolaatta voidaan kiinnittää.

Mihin haudataan?

Savonlinnan tuomiokirkkoseurakunnalla on käytössään neljä hautausmaata: **Talvisalo, Pääskylähti, Varparanta ja Ahvensalmi**

Kappeliseurakuntien ja kirkkopiirin hautausmaat, joihin haudataan pääsääntöisesti alueiden asukkaita tai heidän omaisiaan:

Enonkoskella haudataan Kyynelniemen hautausmaalle tai vanhalle hautausmaalle, jos vanhalla hautausmaalla on sukuhautapaikka. Siunaus tapahtuu kirkossa tai haudalla.

Kerimäen hautausmaa. Sen yhteydessä on ruumishuone, jossa siunaus voidaan toimittaa, jos saattoväkeä on vähän. Tavallisesti siunaus toimitetaan talvikirkossa tai haudalla.

Punkaharjulla on kolme hautausmaata: Punkaharjun vanha hautausmaa (Kirkkotie 10), Pakkasenharjun hautausmaa (Kirkkotie 9) ja Kirkkoranta sekä Vuoriniemen hautausmaa (Särkilahdentie 1535). Siunaus toimitetaan Punkaharjun kirkossa, Vuoriniemen kappelissa tai haudalla.

Rantasalmella hautausmaa sijaitsee Kirkkorinteen läheisyydessä. Siunaus tapahtuu Rantasalmen kirkossa, kappelissa, haudalla tai ruumishuoneella.

Savonrannalla on hautausmaa ja sen yhteydessä siunauskappeli (Rauhantie 24).

Sulkavalla on kolme hautausmaata: Sulkavan uusi hautausmaa (Kirkkotie 1), Sulkavan vanha hautausmaa (Kirkkotie 21) ja Lohilahdella sijaitseva Lohikosken hautausmaa (Kappelitie 12). Siunaukset toimitetaan Sulkavan kirkossa, Lohikosken kirkossa tai haudalla.

Keskustelu papin kanssa

Vainajan siunaa tavallisesti joku seurakuntamme papeista. Se, että pappi tuntee entuudestaan vainajan tai omaisia, voi auttaa tilaisuuden muotoutumista läheiseksi ja henkilökohtaiseksi. Papeilla on kuitenkin ennalta suunnitellut siunausvuorot, joista saa tietoa siunaustilaisuutta varattaessa. Omaiset voivat pyytää siunausta suorittamaan muunkin papin. Tällöin he vastaavat itse mahdollisista kustannuksista. Muun papin käytöstä on sovittava siunausta varattaessa.

Kappeleissa ja kirkkopiirissä siunauksista huolehtii pääsääntöisesti niiden oma papisto. Siunauksen toimittava pappi ottaa yhteyttä omaisiin ja sopii keskustelusta, jossa yhdessä sovitaan siunaus- ja muistotilaisuuteen liittyvistä asioista. Kyseinen keskustelu voidaan käydä joko omaisten kotona tai sitten papin huoneessa seurakuntakeskuksessa. Omaiset ja pappi voivat keskustella luottamuksellisesti sellaisistakin asioista, joita ei toivota otettavan esille siunaustilaisuudessa.

Vainajan näyttö

Jos omaiset haluavat jättää viimeisen tervehdyksen vainajalle avatun arkun äärellä, asiasta tulee sopia erikseen ja hyvissä ajoin etukäteen hautaus toimiston kanssa. Seurakunta ei voi järjestää vainajan näyttöä. Näytön järjestää poikkeuksetta hautaus toimisto.

Kukkalaitteet

Hautaus toimisto tuo tilatut kukkalaitteet etukäteen siunaustilaisuuteen ja vastaa tilatun arkun kannen koristeen kiinnittämisestä.

Siunaustilaisuus

Hautaan siunaaminen tapahtuu hautausmaan kappelissa, kappeliseurakunnissa yleensä kirkossa tai haudalla. Tämän oppaan takakannessa on lista siunaustilaisuuksien pitopaikoista henkilömäärineen.

Aika siunauskappelia varten varautuu samalla kun siunaamisesta muutenkin sovitaan. Kappelien käyttö on maksutonta evankelisluterilaisten seurakuntien jäsenille. Kirkkoon kuulumattomilta peritään siunaustilaisuudesta tilavuokraa.

Jos saattoväkeä on paljon (yli 80), ja tilaisuudesta tulee kukkalaitteiden laskun ja musiikkiesitysten vuoksi tavallista pidempi, on siunaustilaisuutta varattaessa tämä huomioitava. Tavallisesti kappeli varataan tunniksi ja siunaaminen kappelissa kestää noin 45 minuuttia.

Tilaisuutta varten voi painattaa ohjelman, mutta yleensä se ei ole tarpeen. Siunaava pappi johtaa tilaisuuden siten, että jokainen tietää, miten toimia. Siunaustoimituksessa noudatetaan kirkkokäsikirjan mukaista järjestystä.

Omaisten ei kannata huolehtia siitä, tuleeko koko saattoväki kätellyksi kappelilla. Sen ehtii tehdä muistotilaisuudessa. Omaiset voivat saapua kappelille esim. noin 10 minuuttia ennen tilaisuutta ja mennä suoraan etupenkkiin istumaan. He saavat olla rauhassa hiljaa rukouksen ja surunsa kanssa.

Lähimmät omaiset istuvat kappelissa yleensä edessä oikealla puolella (ulko-ovelta katsottuna), muut omaiset heidän takanaan ja muu saattoväki vasemmalla. Tilaisuudessa voi levollisesti istua, kunnes pappi kehottaa seurakuntaa nousemaan ylös.

Esimerkki siunaustilaisuuden ohjelmasta

1. Alkusoitto ja virsi
2. Johdantosanat
- (3. Kukkatervehdykset + virsi)
- (4. yhteinen rippi)
5. Psalmi tai muu teksti Raamatusta
6. Rukous
7. Raamatun lukua, papin puhe
9. Siunaaminen (seurakunta seisoo)
- (10. Virsi tai muu musiikkiesitys)
11. Rukous + Isä meidän (yhteen ääneen)
12. Herran siunaus
13. Virsi
- (14. Kukkatervehdykset + virsi)
15. Arkun kantajat siirtyvät paikoilleen
16. Vainajan saatto haudalle urkujen soidessa

Kukkatervehdykset voidaan laskea arkun vieressä olevalle katafalkille joko toimituksen alkupuolella, kohdassa 3, tai vaihtoehtoisesti lopussa, kohdassa 14. Kummallakin tavalla on perusteensa. Käytännöstä sovitaan ennakkoon siunaavan papin kanssa.

Lähimmät omaiset laskevat kukkalaitteensa ensimmäisinä. Kortissa tai nauhoissa olevat kukkien tuojien nimet ja raamatunlause tai muu soveltuva tervehdys on tapana lukea. Muistosanoiksi voi niiden lisäksi lausua muutaman ajatuksen. Pitemmät muistopuheet on kuitenkin syytä säästää muistotilaisuuteen.

Arkun ääreen tuleminen on viimeisen tervehdyksen hetki. Kiitos, muistot, suru, kaipaaminen ja rukous ovat keskeisessä asemassa. Arkun äärellä viivytään vain hetki. Kukat laskettuaan saattajat hiljentyvät hetkeksi arkun ääressä, kääntyvät sitten omaisiin päin, kumartavat heille ja poistuvat paikoilleen.

Kukkalaitteet käydään hakemassa loppuvirren jälkeen mukaan hautausmaahan. Haudalla ei enää uudelleen lueta tervehdyksiä. Hauta kukitetaan.

Jos vainaja tuhkataan, kappelissa laskettavia ja kappeliin jääviä kukkalaitteita ei välttämättä säilytetä uurnan kätkemiseen saakka, joka tapahtuu myöhemmin. Jos uurna kätketään sukhautaan, voi kukat viedä jo siunaustoimituksen jälkeen haudalle, vaikka vainaja siirretäänkin kappelin sivuhuoneeseen. Jos uurna kätketään uurna-alueelle, voi kukat viedä siunaustilaisuuden jälkeen siellä olevan muistelukiven ympärille.

Hautausmaahan

Kantajina toimivat useimmiten vainajan miespuoliset omaiset, mutta mikään ei estä naisia toimimasta kantajina. Kantajia tarvitaan yleensä kuusi. Se kantajista, joka on vainajan lähin omainen, asettuu etiketin mukaan arkun pääpuolelle vasemmalle. Mikäli saattoväen joukossa ei ole sopivia kantajia, hautausmaasta voi tiedustella kantoapua.

Haudalle kuljetaan saattueena, jossa ensimmäisinä kulkevat oppaana oleva suntio ja siunauksen toimittanut pappi, seuraavana on arkku kantajineen, sitten lähimmät omaiset ja heidän jäljessään muu saattoväki.

Arkkua laskettaessa miespuoliset saattajat paljastavat päänsä. Kantajat tekevät sen vasta laskettuaan arkun haudata, minkä jälkeen he seisovat hetken haudan ääressä.

Hautaa ei nykyisin heti luoda umpeen, vaan se peitetään suntion ohjeiden mukaan kannella. Sitä ennen voivat lähimmät omaiset heittää arkun päälle hiekkaa. Joskus hautausmaahan lapset heittävät haudata yksittäisiä kukkia. Muut kukkalaitteet laitetaan haudan kannelle muistosanoja enää uudelleen lukematta.

Tämän jälkeen voidaan laulaa virsi tai lukea rukous. Kanttori tulee haudalle pyydettyä, mikäli toinen tilaisuus ei estä. Asiasta kannattaa sopia siunauskeskustelussa.

Muistotilaisuus

Jos siunaustilaisuutta seuraa muistotilaisuus, joku lähiomaisista pyytää läsnäolijat sinne siunaustilaisuuden loppuksi.

Muistotilaisuus on parhaimmillaan saattoväen yhteinen hetki, jossa muistellaan vainajaa ja tuetaan lähiomaisia heidän surussaan.

Pappi varaa aikaa muistotilaisuuteen ja tulee pyydettyä sinne. Muistotilaisuutta jännevöittää, jos joku vastaa tilaisuuden kulusta. Jos siunaava pappi ehtii olla koko muistotilaisuuden ajan mukana, voi häntä pyytää johtamaan tilaisuutta, mutta aivan yhtä hyvin sen voi tehdä joku lähiomaisistakin. Olisi myös hyvä pyytää etukäteen jotakuta adressien lukijaksi.

Muistotilaisuus voidaan pitää kotona tai esimerkiksi seurakunnan tiloissa. Muistotilaisuudenpitopaikkojaonlistattutämänlehtisentakakannessa. Muistotilaisuuden pitopaikka varataan siunaustilaisuutta varattaessa kirkkoherranvirastosta tai sitten sen varaamisen voi jättää hautaustoimiston tehtäväksi.

Tarjoilusta sovitaan pitopalvelun tai hautaustoimiston kanssa.

Ehdotus muistotilaisuudesta:

1. Virsi

2. Tarjoilua (jos ruokaillaan, kahvi tarjotaan muistohetken jälkeen)

3. Muistohetki

- ennalta sovittu muistopuhe / puheita vainajasta

(ei välttämätön)

- vapaata muistelua

- papin puhe haluttaessa

- virsiä tai muuta sopivaa musiikkia

- adressien luku

- muuta mahdollista ohjelmaa

4. Sukulaisten ja ystävien tapaamista (tarjoilu voi jatkua)

Olennaista on, että omaiset eivät murehdi muistotilaisuuden "oikeasta" kulusta.

Tuhkaus ja maahan kätkeminen

Jos Savonlinnassa siunattu vainaja tuhkataan, se tapahtuu yleensä Imatran, Joensuun tai Kuopion krematoriossa. Tuhkauksesta sovitaan etukäteen hautaus toimiston kanssa. Tuhkaukset tapahtuvat yleensä tiistaisin tai keskiviikkoisin ja urna palautuu yleensä samana päivänä.

Uurnan maahan kätkemisen ajankohdasta sovitaan etukäteen hautausmaan toimistossa ma-pe klo 9–12, p. 015 576 8010, Kalmistontie 1. Tuhkan voi haudata myös ilman urnaa. Maahan kätkemiseen osallistuvat tavallisesti vain lähiomaiset hautausmaan suntion opastuksella. Omaisten läsnäolo ei kuitenkaan ole välttämätöntä. Virsikirjan liitteenä on rukoushetki maahan kätkemistä varten.

Seurakunnassamme noudatetaan piispainkokouksen ohjeistusta, jonka mukaan vainajan siunaaminen tapahtuu ennen tuhkausta.

Haudan hallinta, hoito ja maksut

Hautojen hallintaa ja hautojen hoitosopimuksia sekä maksuja koskevat asiat hoidetaan hautausmaan toimistossa ma-pe klo 9–12 p. 015 576 8010, Kalmistontie 1. Hautaoikeuden voimassaoloaika on hautausmaasta riippuen 25–50 vuotta ja urna-alueella 25 vuotta. Sen haltija ei saa hautaa omistukseensa, vaan kyseessä on ikään kuin vuokrasuhde, jota voi jatkaa voimassaoloajan umpeuduttua.

Haudan hoito on hautaoikeuden haltijan vastuulla. Hauta tulee pitää siistinä. Haudan voi hoitaa itse tai antaa seurakunnan hautainhoitorahaston hoidettavaksi yhdeksi tai useammaksi vuodeksi kerrallaan. Haudan hoito tilataan hautausmaan toimistosta.

Ajan tasalla olevan Savonlinnan seurakunnan hautausmaksuhinnaston saa taloustoimistosta, hautausmaan toimistosta tai osoitteesta savonlinnanseurakunta.fi

Hautamuistomerkki

Haudalle pystytettävän muistomerkin tulee olla hautausmaan määräysten mukainen. Kullakin hautausmaalla on omat määräyksensä. Ennen sen hankkimista onkin syytä kysyä hautausmaan toimistosta tai kappeleiden seurakuntatoimistosta, millaisia rajoituksia kyseisellä hautausmaalla asiasta on. Tavallisesti myös paikallisten hautaus toimistojen ja kiviliikkeiden henkilökunta on perillä hautamuistomerkkejä koskevista määräyksistä.

Pakolliset kustannukset

Seurakunta perii hautaamisen yhteydessä hautapaikkamaksun ja hautausmaksun. Hinta riippuu siitä, onko vainajan kotikunta ollut Savonlinna, Enonkoski, Rantasalmi tai Sulkava (Savonlinnan seurakunnan alue) vai onko vainaja ulkopaikkakuntalainen. Hintaan vaikuttaa myös se, onko kyseessä arkku- vai uurnahautaus. Ajantasaiset hintatiedot saa taloustoimistosta ma-pe klo 9–12 p. 044 776 8078, Kirkkokatu 17 tai osoitteesta savonlinnaseurakunta.fi/hautojen-hoito
Muistotilaisuuden järjestäminen on vapaaehtoista.

Varaton kuolinpesä

Hautajaiset maksetaan vainajan omista varoista. Jos niitä ei ole, ja omaiset eivät voi ottaa kuluja hoitaakseen, hautajaiskustannuksista vastaa vainajan kotikunta. Omaisten tulee tässä tilanteessa ottaa ensitilassa yhteyttä vainajan kotikunnan oikeusaputoimistoon. Mikäli vainajalla ei ole omaisia, hautajaiset järjestää sosiaalitoimi. Kotikunnan myöntämä avustus kattaa kaikki hautaukseen liittyvät maksut. Vainajalla voi olla oikeus hautausavustukseen myös viimeisen työsuhteen tai ammattiliiton jäsenyyden perusteella.

Muita käytännönasioita

Kuolinpesän hoitajan tulee ottaa selville, mitä henki-, sairaus- tai tapaturma-vakuutuksia vainajalla on ollut. Samoin kannattaa selvittää oikeus perhe- tai leskeneläkkeeseen sekä mahdollisuus saada hautausavustusta esimerkiksi vainajan työpaikalta tai ammattiyhdistykseltä. Kuolemasta on syytä ilmoittaa myös vainajalle eläkettä maksaneelle laitokselle, hänen pankilleen, jne.

Perunkirjoitus on aina toimitettava kolmen kuukauden sisällä vainajan kuolemasta. Vainajasta tilataan sukuselvitys perunkirjoitusta varten sen seurakunnan aluekeskusrekisteristä, jonka jäsen vainaja oli kuollessaan. Tämä todistus kattaa vainajan perhesuhdetiedot kuolemaa edeltävältä ajalta 15:stä ikävuodesta alkaen. Niin sanottua elää-todistusta eli todistusta elossa olevasta ev.lut. kirkon jäsenestä ei tarvitse enää tilata.

Siviilirekisterin jäsenet hakevat elää-todistuksen Digi- ja väestötietovirastosta (dvv.fi).

Surutyö

Eri ihmiset kokevat surun eri tavoin. Jokainen luopuu läheisestään omalla tavallaan. Me olemme henkisesti rakenteeltamme erilaisia. Myös elämäntilanteet, joissa joudumme surun kohtaamaan, ovat hyvin erilaisia. Silti surussa on myös yhteisiä piirteitä. Läheisen menettäminen tuottaa aina henkistä kipua. Jotkut haluavat kantaa surunsa yksin. Yleensä kuitenkin keskustelu toisen ihmisen tai ihmisten kanssa auttaa purkamaan vaikeita tunteita ja löytämään uudenlaisia mahdollisuuksia. Läheisten omaisten ja ystävien tuki näissä tilanteissa on usein korvaamaton.

Seurakuntamme papit ovat jokaisen surevan tukena läheisen kuoleman jälkeen. Ihmisten kanssa keskusteleminen on tärkeä osa pappien työtä ja heidän apuaan voi pyytää epäröimättä. Pappien yhteystiedot löytyvät osoitteesta savonlinnaseurakunta.fi. Yhteyttä voi ottaa myös kirkkoherranviraston kautta ma-pe 9-12, p. 015 576 800.

Yhtenä mahdollisuutena on osallistua sururyhmään, jossa voi jakaa surua toisten samassa tilanteessa olevien kanssa ja käsitellä läheisen menettämisen nostamia elämäнкysymyksiä. Joskus tällainen yhdessä jakaminen vertaistuen avulla auttaa omassa henkilökohtaisessakin suruprosessissa.

- Sururyhmistä kertovat lisää seurakuntamme papit ja diakoniatyöntekijät. Uusien ryhmien alkamisesta tiedotetaan myös kirkollisissa ilmoituksissa, Seurakuntautiset-lehdessä ja seurakunnan www-sivuilla

Jeesus sanoi:

"Älköön sydämenne olko levoton.
Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun.
Minun Isäni kodissa on monta huonetta
- enhän minä muuten sanoisi,
että menen valmistamaan teille asuinsijan.
Minä menen valmistamaan teille sijaa
mutta tulen sitten takaisin
ja noudan teidät luokseni,
jotta saisitte olla siellä missä minä olen.
Te tiedätte kyllä tien sinne minne minä menen."
Tuomas sanoi hänelle:
"Herra, emme me tiedä, minne sinä menet.
Kuinka voisimme tuntea tien?"
Jeesus vastasi:
"Minä olen tie, totuus ja elämä."

(Joh 14:2-6)

Tiloja siunaustilaisuuksille

Tilan perässä oleva luku kertoo tilaisuuden enimmäishenkilömäärän

Ahvensalmen siunauskappeli: 40

Enonkosken kirkko: 600

Kerimäen Talvikirkko: 300

Lohikosken kirkko: 250

Punkaharjun kirkko: 250

Pääskylahden siunauskappeli: 120

Savonrannan siunauskappeli: 80

Sulkavan kirkko: 1000

Rantasalmen kirkko: 500, Rantasalmen Kirkkorinne: 150

Talvisalon siunauskappeli: 110

Vuoriniemen siunauskappeli: 80

Varparannan hautausmaalla siunaamista varten katos noin 40 henkilölle.

Muistotilaisuuksien pitopaikkoja

Tilan perässä oleva luku kertoo tilaisuuden enimmäishenkilömäärän

Seurakuntakeskuksen kappelikahvio: 40

Seurakuntakeskuksen pikkusali: 80

Seurakuntakeskuksen juhlasali: 255

Säämingin seurakuntatalo: 100

Säämingin seurakuntatalon kahvio: 12

Oravin rukoushuone: 70

Seurakuntakodit:

Enonkoski: 60

Kellarpelto: 45

Kerimäki: 100

Miekkoniemi: 45

Pihlajaniemi: 70

Pääskylahden kirkon sali: 55

Punkaharju: 100

Rantasalmi: 56 (kahvio), 150 (kappelisali), kirkko/kirkkotori 60

Savonranta: 100

Sulkavan seurakuntatalo: 100

PÄIVITETTY 1/2024

SAVONLINNAN SEURAKUNTA

Kirkkoherranvirasto ma-pe klo 9–12 p. 015 576 800

Talustoimisto ma-pe klo 9–12 p. 044 776 8078

Hautojen hallinta, hoitosopimukset, maksut ma-pe klo 9–12, p. 015 576 8010

www.savonlinnanseurakunta.fi